

**Tycho Van Hauwaert (BBL) & Frederik Mollen
(Natuurpunt) - 25/01/2023**

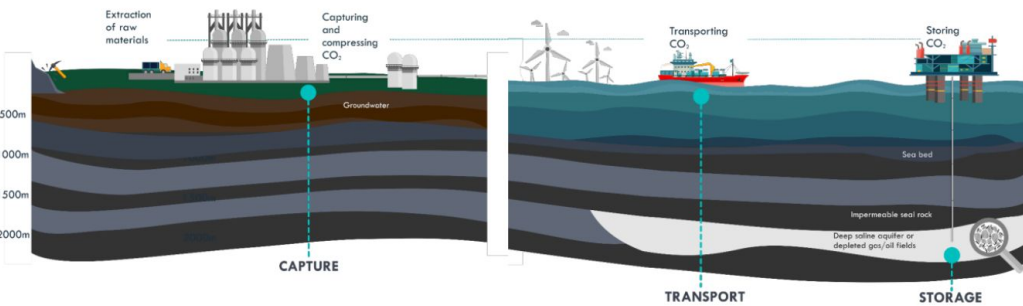
Hoorzitting leidingstraat



0. Infrastructuur voor de industriële transitie

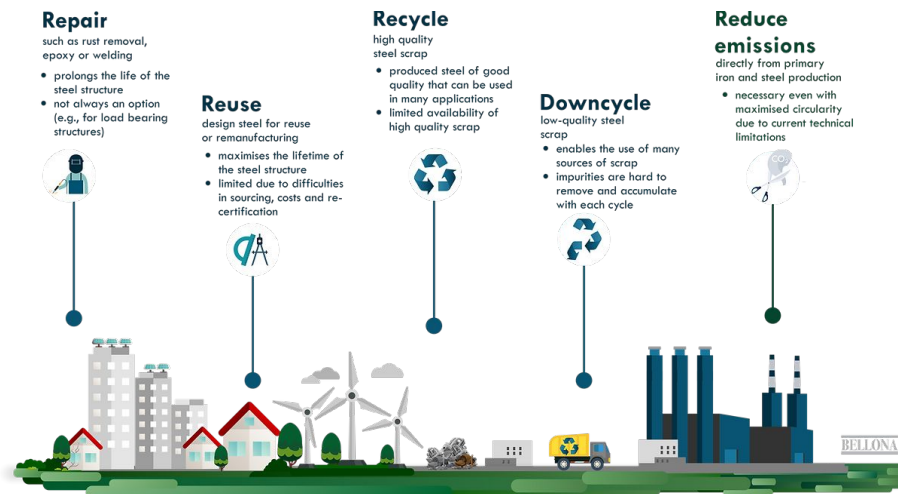
- **Industrie & overheid staan voor grote uitdaging komende 3 decennia**
- **Uitgangspunt: sterke klimaatneutrale industrie die behoeften vervult binnen de draagkracht van de planeet**
- **Er zal infrastructuur nodig zijn om dat te verwezenlijken**
- **Maar bredere maatschappelijke aspecten moeten worden meegenomen in discussies (rechtvaardige transitie)**
 - **Milieueffecten: natuurimpact // vergunningen**
 - **Klimaat effecten: passen de stromen in klimaatneutrale toekomst?**
 - **Sociaal-economische: onteigeningen // toekomst van de industrie**
 - **Financiering: kosten-baten // eigenaarschap**
 - ***Duurzaamheid: materialen zelf // flexibiliteit naar aanpassing toe***

Hoe gaat die industrie eruit zien?



1. Klimaattransitie van de industrie

- Welke behoefte is er? ⇒ nood aan Industriële visie
- Past de infrastructuur in de doelstelling?
- Klimaatsprong: rollend meerjarenplan (?)
- Welke keuzes willen we maken? ⇒ Letter of Intent
 - No regret
 - Keuzes = niet neutraal

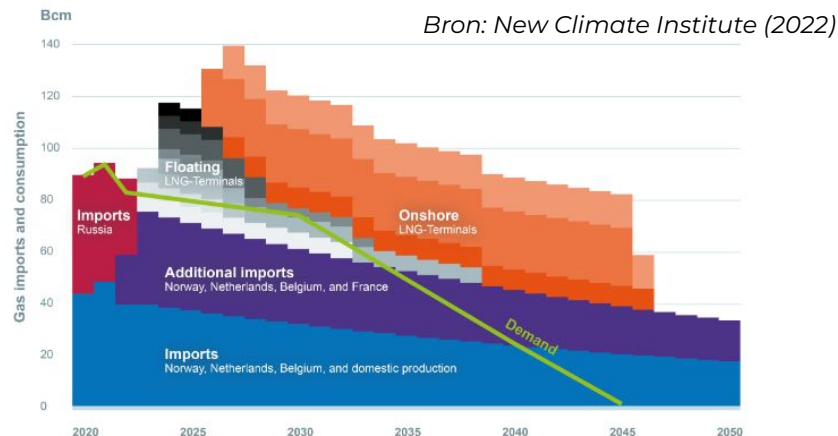


2. Risico op fossil lock-in

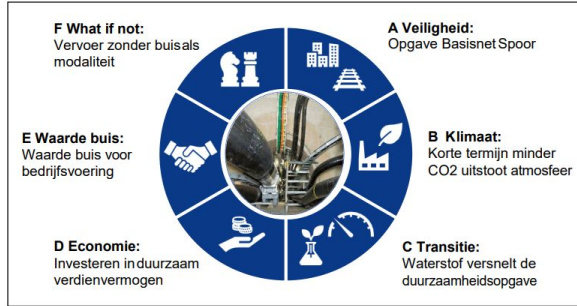
- **Parallel te trekken met nieuwe gasinfrastructuur (LNG)**
- **Nu investeren in fossiel = binnen 30 jaar afschrijven**
 - sneller afschrijven dan je eigenlijk wilt
- **Beoordeling van totale planning/uitbreiding ikv klimaatdoelstelling 2050**
 - Bv. verminderde vraag + verschuiving richting klimaatneutrale gassen

There is no need for investment in new fossil fuel supply in our net zero pathway

Bron: IEA (2020)



13 Bij het maatschappelijk belang zijn zes perspectieven onderscheiden.



3. Maatschappelijke kosten-baten analyse

• Socio-economisch:

- Rekening houden met maatschappelijke kosten van investeringen (open ruimte, ongevallen...)
- Welke overheidssteun, totale kostprijs bevolking
- Werknemers: toegevoegde waarde, nieuwe skills...?
- Industriële visie: welvaart, behoeften, belang van sectoren
- Participatie overheid (PMV, FPIM, Fluxys)

• Transitie

- Wat zijn de doelstellingen van de Vlaamse overheid?
- Katalysator effecten bekijken: wat bv. met elektrolysecapaciteit, CCS (meer energie nodig): elektriciteitsnetten versterken etc...

⇒ Van welke assumpties vertrekken we?

4. Milieueffectenrapport: nood voor klimaattoets

- **CO2 besparing?**

- **In kader van transport, maar ook industriële emissies**
 - Hoeveel vrachtwagens haalt het van de weg? Bijkomend of vervanging?
 - Hoe vervangt H2 de fossil fuels?
 - Propeen bv. Productleidingen leiden niet per se tot minder CO2 in productieproces (stoomkrakers & PDH werken op fossiele grondstoffen)
 - Wat is het potentieel van bio of circulair?
- **Scope 3 emissies meetellen:**
 - verbranding H2, ammoniak, propeen, lekken CO2...

- **Transitiecriteriën**

- Hoe lang hebben we de overgangsströmen nodig?
- Wanneer passen we leidingen aan?
- Grijs/blauwe waterstof richting groen?

- **MER-richtlijn verplicht klimaatonderzoek in MER**

⇒ **Klimaat moet belangrijk hfst worden in MER & MKBA**

Aanbevelingen

- **MIEK opstarten in Vlaanderen**
 - Meerjarenplan infrastructuur & energie/klimaat
 - Laat bedrijven bij milieuvergunning behoeften/nood aantonen
 - Aantakkingen met kleinere clusters?
- **Transitiedoelstellingen mee in vergunning & scope**
 - CO2 besparing uitdrukken per 5/10 jaar
 - Propeen: bewijzen dat het klimaatneutraal kan ⇒ Vlaamse visie voor industriële transitie nodig
 - Koppeling met mobiliteit/transport (bv. VEKP 2030)
 - aandeel duurzame modi tot minst. 40%,
 - 2029: uitfasering verbrandingsmotoren
 - 100.000 laadequivalenten tegen 2030
- **Bestek zelf:**
 - Duurzaam aanbesteden: groen staal
- **Debat over Toekomst Industrie/CCS is noodzakelijk**

⇒ Nood aan MKBA gekaderd in visie voor industriële transitie



Impact op natuur (algemeen)

- **ZEER groot**
 - **Direct impact**
 - Honderden hectaren (ongeacht tracé)
 - **Indirect impact**
 - Nog meer buiten de reservatiestroom
- **Diverse types natuur**
 - **Veel meer dan bos**
- **Ecologische waarde en bescherming**
 - **Internationaal - Natura 2000 (SBZ-H en SBZ-V)**
 - ADC-toets (Alternatieven - Dwingend Groot Openbaar - Compensaties)
 - **Vlaams - VEN - IVON**
 - **Lokaal**



Impact op natuur (bestemmingen)

DIRECTE IMPACT (TERREIN-INNAME) - DISPROPORTIONEEL GROOT

Verdeling	Ruimteboekhouding (1/1/2020)		Impact Leidingstraat		
	Absoluut (ha)	Aandeel (%)	Noord	Centraal	Zuid
Wonen	227.600	17%	1%	2%	2%
Recreatie	20.600	2%	0%	2%	4%
Natuur	127.800	9%	17%	22%	25%
Overig groen	35.100	3%	2%	7%	6%
Bos	45.400	3%	6%	8%	9%
Landbouw	783.800	58%	66%	44%	49%
Industrie	63.500	5%	2%	5%	4%
Overige	55.800	4%	7%	11%	2%
TOTAAL	1.359.600	100%	100%	100%	100%
Natuur + Bos	173.200	13%	23%	30%	34%
Nat+Bos+OG	208.300	15%	25%	37%	40%

Tab. 1. Ruimteboekhouding (1 januari 2020) versus impact leidingstraat op bestemmingen. Eigen opstelling op basis van <https://omgeving.vlaanderen.be/ruimteboekhouding-rsv> en startnota.

Tracé	Totale lengte tracé	Totale opp. tracé (45m)	Groene bestemmingen getroffen	
			(%)	(ha)
Noord	c. 175 000m	787,5 ha	25%	197 ha
Centraal	c. 130 000m	585,0 ha	37%	216 ha
Zuid	c. 150 000m	675,0 ha	40%	270 ha

Tab. 2. Raming totale oppervlakte van groene bestemmingen (Nat+Bos+OG) die geïmpacteerd worden door de leidingstraat op basis van de lengte van de verschillende tracés, een standaard breedte van 45m en het percentage groene bestemmingen zoals berekend in tabel 1. Eigen opstelling.

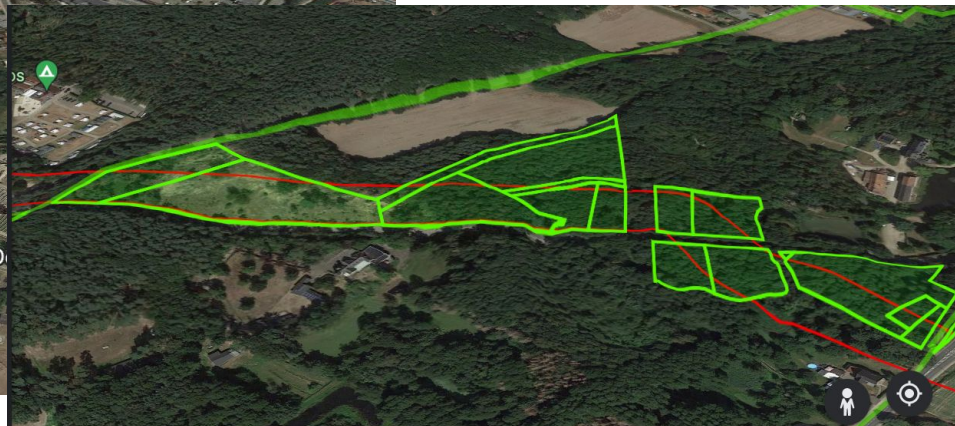
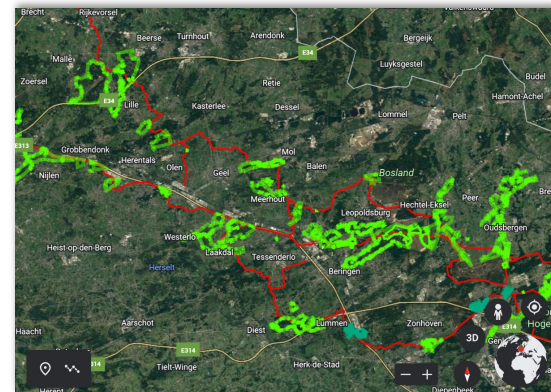
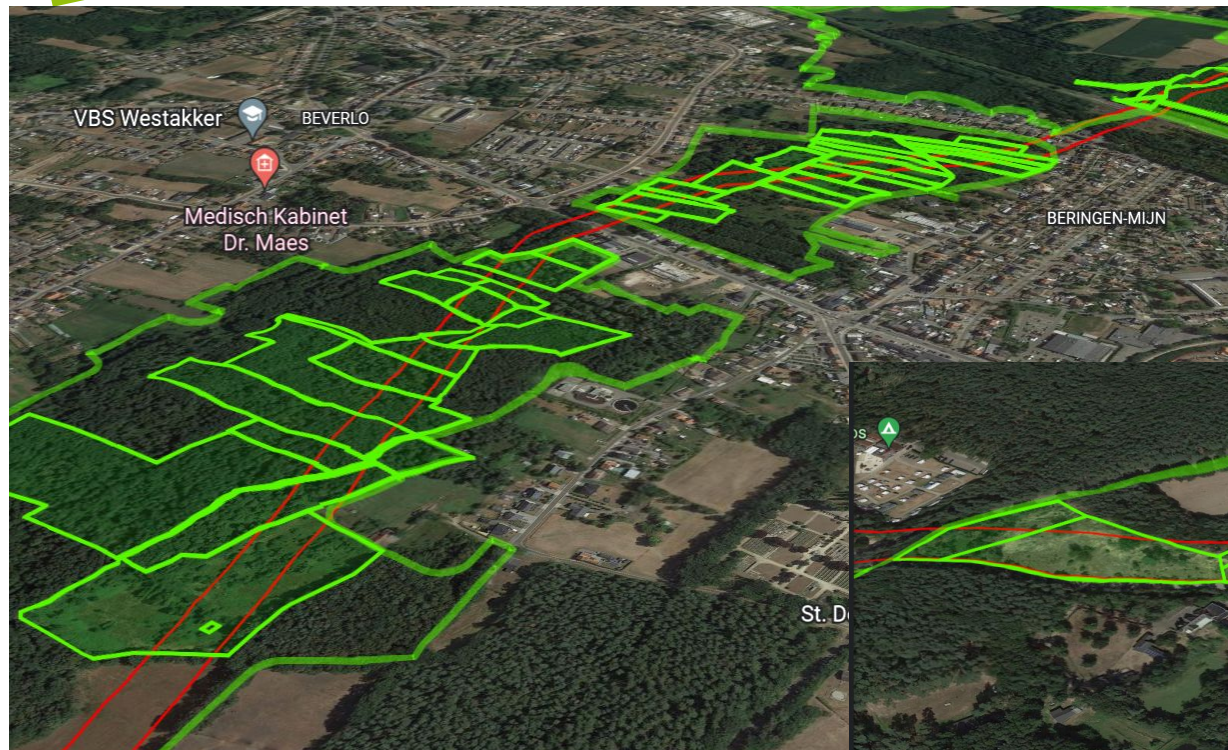


Impact op natuur (bijzonderheden)

- **Meer dan bestemming**
- **Directe & indirecte impact**
- **Cumulatieve impact**
 - IJzeren Rijn en andere
- **Repetitieve impact**
 - Meermaals op de schop
 - Nefast complexe, gevorderde leefgebieden en soorten
- **Rol Natuurpunt**
 - Algemeen belang natuur
 - Grootst getroffen eigenaar en beheerder (oppervlakte)
 - Vele betrokken afdelingen (provinciaal, regionaal, lokaal)
 - Natuurpunt secretariaat coördineert



Impact op natuur (in concreto)



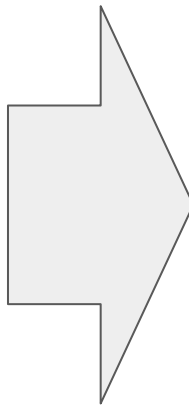


Van 'probleem' naar 'opportuniteit'?

Ecologische KAALSLAG



Problematisch: 'no go'



Ecologische MEERWAARDE



Opening om uit impasse te raken ...



Procesvoorwaarden

- 1) Impact natuur tot absoluut minimum te beperken**
 - Natuur(reservaten) maximaal ontwijken (tracé)
 - Geboorde oplossingen maximaal benutten (technisch)
 - Wachtleidingen vermijden repetitieve impact (technisch)

- 2) Bestaande natuur versterken (plaatselijk, in de breedte) door meekoppel-kansen als gedeelde plandoelstelling**
 - Mee te nemen als doel in nieuwe startnota
 - Geen vage beloftes, wel garanties
 - Samen in bad

- 3) Nieuwe natuur creëren (volledige tracé, in de lengte) door 'ecologische verbinding' als volwaardig planalternatief**
 - Mee te nemen in nieuwe startnota & plan-MER
 - Ook invulling ander beslist beleid (o.a. AGNAS)
 - Bottle-necks / instrumenten / gefaseerd